

بررسی تحلیلی عوامل اصلی رویداد و فرآیند مدیریت دعاوی در صنعت ساخت ایران و سایر کشورها

رامین انصاری^{۱*}، شهره مرادی^۲، شادی معتمدی قزوینی^۳، نجمه هاشمپور^۴

۱- استادیار گروه مهندسی عمران، دانشکده فنی و مهندسی، دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)،

raminansari@eng.ikiu.ac.ir

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی و مدیریت ساخت دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، shohreh_m73@yahoo.com

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی و مدیریت ساخت دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، shadi_mti@yahoo.com

۴- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی و مدیریت ساخت دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)،

najme.hashempour74@gmail.com

چکیده

ادعا در لغت به معنای مطالبه کردن چیزی (خواه حق و خواه باطل) است. "ادعا در ساخت و ساز" به دنبال تغییر ایجاد شده از سوی یکی از طرفین درگیر در روند ساخت و ساز است. این مفهوم هم‌زمان با پیدایش مفهوم قرارداد ایجاد شد و سابقه طولانی دارد. در سال‌های اخیر با افزایش پروژه‌های صنعت ساخت و ساز و پیچیدگی این پروژه‌ها، ادعاها امری اجتناب ناپذیر شده‌اند. بروز این ادعاها در پروژه‌ها منجر به افزایش هزینه و زمان پروژه می‌شود. اگرچه نمی‌توان به طور کلی احتمال بروز ادعا در پروژه‌ها را از بین برد، اما می‌توان با شناسایی عوامل ایجاد آن و بررسی سابقه این مقوله در پروژه‌های پیشین تا حد زیادی از بروز آن جلوگیری کرد. به طور حتم پیشگیری از بروز اختلاف بسیار ساده‌تر و کم‌خرج‌تر از حل اختلاف بوجود آمده است. در صورت شناخت عوامل بروز اختلافات قراردادی می‌توان گفت که راههای پیشگیری از آنها نیز شناخته خواهد شد. از این رو در این تحقیق سعی بر آن است تا با جمع‌آوری و شناسایی عوامل ایجاد ادعا و بررسی فرایند مدیریت ادعا در ایران و سایر کشورها و ارائه راهکارهایی پیشگیرانه به حل این مسائل در صنعت ساخت و ساز کمک نمود.

واژه‌های کلیدی: ادعا، تغییرات، فیدیک، پروژه‌های ساخت و ساز، مستندسازی

۱- مقدمه

استفاده از لغت ادعا باعث ایجاد یک نوع برخورد احساسی می‌شود که معمولاً با اتهام و تلافی همراه است. عواقب این ادعاها در بسیاری از موارد به صورت برهم خوردن روابط، مراجعه به داور یا دادرسی قضایی با تمام تاخیرها و هزینه‌هایش است [۱]. در فرهنگ لغت آکسفورد^۱ کلیم یا ادعا به معنی مطالبه‌ای چیزی به عنوان حق و طلب است. در فرهنگ لغت وبستر^۲ هم کلیم به معنی اثبات و مطالبه آنچه حق است و یا به نظر حق می‌رسد، آمده‌است.

در ارزیابی موفقیت طرح‌های عمرانی به عنوان یکی از مشخصه‌های توسعه اقتصادی هر کشور معمولاً از سه پارامتر اصلی زمان، هزینه و کیفیت استفاده می‌شود؛ با این حال ممکن است عوامل دیگری که به نظر نامرئی می‌رسند، نقش مهم و

¹ Oxford Advance Learners Dictionary

² Webster Dictionary